

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0033 Oslo

Oslo, 25.11.14

Høringsuttalelse om endringer i utdanningsstøtteleven

Aleneforeldreforeningen ønsker med dette å komme med innspill til forslaget om endringer i utdanningsstøtteleven. Vårt utgangspunkt er at vi er opptatt av at alle barn skal ha mulighet til å få en videreutdanning, og at økonomi ikke skal være til hinder for å kunne fullføre videregående skole. Vi vet at mange ungdommer dropper ut av videregående, og vi mener at forslaget til den nye loven som nå er foreslått, vil føre til at enda flere unge ikke fullfører videregående utdanning.

Det er spesielt hvilke inntekter som det er foreslått skal legges til grunn ved behovsprøving av utdanningsstøtte for elever i videregående skole, som vi mener vil bidra til flere drop-outs. Forslaget vil gjøre store endringer i hvem som er berettiget til grunnstipend, og vil frata nærmere 50 000 ungdommer inntil 2054,- kroner i måneden i utdanningsstønad. På bakgrunn av den nye måten å beregne inntekter på, vil dette spesielt ramme barn som ikke bor sammen med begge foreldrene. I 2013, utgjorde denne gruppen 38% av 16- og 17 åringene (dvs 24 000 av 64 000 16 åringer, og 24 000 av 63 000 17 åringer). Blant disse er det mange unge i lavinntektsfamilier som ikke lenger vil ha rett til utdanningsstøtte.

Konsekvensene av disse endringene, vil frata titusenvise av ungdommer i aleneforeldrefamilier med lave inntekter, store deler av utdanningsstipendet. Regelendringen som er foreslått, innebærer at det legges en fiktiv inntekt til grunn for behovsprøvingen av utdanningsstøtten. Dette gjøres ved at inntekten til den av foreldrene som ikke bor sammen med barna, legges oppå inntekten til bostedsforelderens. Denne ekstra inntekten som nå skal legges til grunn, representerer ikke inntektssituasjonen i aleneforeldrefamilien og eksisterer derfor ikke annet enn på papiret. Endringen i utdanningsstøtteleven vil føre til grov forskjellsbehandling som diskriminerer barn i aleneforeldrefamilier med lav inntekt.

Aleneforeldre har en høyere andel med lav utdanning enn befolkningen generelt, og hele 43 prosent av aleneforeldre med lav utdanning var i 2011 i fattigdomsgruppen. Det å være "feilutdannet", eller dårlig utdannet, låser en ofte i fattigdomsfeller, og mangel på utdanning gjør det vanskelig å bedre den økonomiske situasjonen. Og dette vet vi ofte går i arv til neste generasjon.

Forskning fra Statistisk sentralbyrå (SSB), forteller at i 2011, lå 22 % av aleneforeldrefamiliene i Norge inntektsmessig under EUs fattigdomsgrense, det er en økning på 50% siden 2004. SSBs levkårsundersøkelse fra 2011, forteller at hele 54% av aleneforeldre ikke klarer en uforutsett utgift på 10 000 kroner, 22% har ikke råd til en ukes ferie og 17% har ikke råd til å gå til tannlegen.

Som vist over representerer barn og ungdom i aleneforeldrefamilier en veldig stor andel av de fattigste barna i Norge. Vi vet også at fattigdom og lavinntekt for store grupper aleneforeldre, er knyttet til lav og manglende utdanning. Det er derfor svært viktig å legge til rette for at unge som vokser opp i disse familiene, får mulighet til å utdanne seg.

Det er naivt å tro at den av foreldrene som barna ikke bor sammen, skal bidra utover det som overføres til den andre forelderen gjennom barnebidrag. Barnebidraget er ment å dekke en del av det som det koster å forsørge et barn. Noen foreldre vil nok hjelpe barna økonomisk utover det de allerede er pålagt, men vi vet at mange sliter med å få den andre av foreldrene til å betale det de allerede er pålagt gjennom bidragsreglene. De foreslåtte regelendringene, vil derfor også være grobunn for økte og skjerpede konflikter mellom foreldrene. Vi vet også at mange av bidragsbetalerne, selv har dårlig økonomi, spesielt om de har høy gjeld, som mange har. I det nye regelverket, foreslås det å ikke lenger legge alminnelig inntekt til grunn, men personinntekten, uten hensyn til gjeld og store utgifter som vi vet mange sliter med. Vi vet også at mange av de som har lav inntekt, har barn med personer med lav inntekt. Men når man legges disse inntektene sammen, så vil den totale økonomiske situasjonen se langt bedre ut enn den i virkeligheten er. Det er heller ikke tatt hensyn til i endringene at store grupper foreldre er fritatt for betaling av barnebidrag, eller betaler veldig lave barnebidrag. Dersom de foreslåtte endringene blir en realitet, veltes en enda større del av den økonomiske byrden over på bostedsforelderen.

Det nye forslaget vil føre til vilkårlighet og tilfældighet, da man ikke har noen sanksjoner som "tvinger" den av foreldrene som ikke bor sammen med barna, å bidra utover det de allerede er lovpålagt. Det vil føre til forskjellsbehandling av barn i økonomisk svake familier, og føre til at flere vil få problemer med å gjennomføre videregående utdanning. Vi mener at forslaget motarbeider lik rett til utdanning, og vil bidra til at flere dropper ut av videregående.

Det er også forslag om å gjøre borteboerstipendet behovsprøvd. Dette mener vi også er et dårlig forslag. Borteboerstipendet bidrar også til at alle skal ha samme rett til utdanning, uavhengig av hvor i landet de bor, og bør av den grunn gjøres uavhengig av foreldreøkonomien.

Aleneforeldreforeningen støtter ikke forslaget fra Kunnskapsdepartementet om å legge begge foreldrenes inntekt til grunn der foreldrene ikke bor i sammen.

Med vennlig hilsen
For Aleneforeldreforeningen

Brit Karin Pedersen
Styreleder

Stig Rusten
Generalsekretær